

Index Decisionum S. Rotæ Romanæ.

R. P. D. Cerro, Romana fideicommissi, seu Salviani, Vener. 23 Jan. 1654.	Decif. 87
R. P. D. Cerro, Romana Reintegrationis. Lunæ 23 Februarii 1654.	90
R. P. D. Bichio, Romana devolutionis Domus. Veneris 21 Junii 1652.	78
R. P. D. Meltio, Romana hereditatis de Joscannellis. Lunæ 31 Maii 1649.	49
R. P. D. Peutingero, Romana fideicommissi de Campagnolis. Veneris 26 Junii 1648.	43
R. P. D. Coccino, Romana Redditionis rationis. Veneris 15 Decembris 1636.	7
R. P. D. Verospio, Romana Salviani. Lunæ 12 Junii 1651.	62
R. P. D. Zarate, Romana fideicommissi. Veneris 24 Aprilis 1654.	92
R. P. D. Albergato, Romana devolutionis Palatii. Lunæ 18 Junii 1657.	123
R. P. D. Albergato, Romana Redditionis rationis. Lunæ 27 Junii 1650.	56
Eminentissimo Corrado, Romana Vineæ. Veneris 7 Junii 1647.	31
R. P. D. Bichio, Romana Vineæ. Veneris 17 Aprilis 1643.	17
R. P. D. Bichio, Romana devolutionis Domus. Lunæ 4 Decembris 1651.	62
R. P. D. Cerro, Romana fideicommissi de Coronis. Lunæ 28 Januarii 1647.	24
Eminentissimo Corrado, Romana fideicommissi de Cossiris. Lunæ 16 Martii 1648.	36
R. P. D. Verospio Romana fideicommissi de Victoris. Lunæ 13 Januarii 1653.	81
R. P. D. Bonvisio, Romana Affrancationis. Ven. 12 Decembris 1642.	16
R. P. D. Cerro, Romana fideicommissi de Coronis. Lunæ 12 Junii 1651.	63
R. P. D. Albergato, Romana Redditionis rationis. Veneris 16 Junii 1651.	64
R. P. D. Bichio, Romana hereditatis de Gratiannis. Lunæ 26 Junii 1651.	67
R. P. D. Meltio, Romana devolutionis Domus. Lunæ 15 Junii 1654.	96
R. P. D. Verospio, Romana Salviani. Mercurii 23 Martii 1650.	54
R. P. D. Verospio, Romana Salviani. Lunæ 20 Martii 1651.	59
R. P. D. Verospio, Romana Salviani. Lunæ 19 Junii 1651.	63
R. P. D. Albergato, Romana Casalis Veteris. Vener. 4 Junii 1655.	101
R. P. D. Albergato, Romana Casalis Veteris. Lunæ 5 Maii 1653.	84
R. P. D. Pamphilio, Romana Tutelæ. Veneris 27 Jan. 1652.	4
R. P. D. Meltio, Romana hereditatis de Gratiannis. Veneris 11 Decembris 1648.	46
Eminentissimo Celfo, Romana Quartæ. Lunæ 24 Apr. 1651.	60
R. P. D. Cerro, Romana Vineæ ad Aquam Sanctam. Lunæ 31 Martii 1642.	15
R. P. D. Verospio, Romana Dotis. Lunæ 29 Januarii 1652.	71
R. P. D. Cerro, Romana Legati. Veneris 18 Februarii 1659.	52
R. P. D. Cerro, Romana Vineæ ad Aquam Sanctam. Lunæ 1 Julii 1641.	14
R. P. D. Albergato, Romana hereditatis. Lunæ 13 Januarii 1659.	130
R. P. D. Albergato, Romana Pecuniaria, seu Legati. Veneris 11 Martii 1650.	53
R. P. D. Bichio, Romana Censur. Lunæ 16 Decembris 1647.	Decif. 47
R. P. D. Bichio, Romana Domus. Veneris 14 Junii 1641.	12
R. P. D. Albergato, Reatina Castrorum. Lunæ 19 Junii 1656.	116
R. P. D. Meltio, Romana Transactionis. Lunæ 1 Aprilis 1658.	126
R. P. D. Meltio, Romana hereditatis. Veneris 4 Maii 1657.	119
R. P. D. Verospio, Romana Censur, seu Salviani. Lunæ 29 Maii 1656.	115
R. P. D. Litta, Romana Redditionis rationis. Lunæ 5 Julii 1604.	3
R. P. D. Verospio, Romana fideicommissi. Veneris 3 Decembris 1655.	109
R. P. D. Bevilaqua, Romana Dotis. Lunæ 11 Februarii 1656.	111
R. P. D. Meltio, Romana Dotis. Lunæ 19 Decembris 1657.	124
R. P. D. Litta, Romana Redditionis rationis. Lunæ 12 Maii 1603.	2
R. P. D. Cerro, Romana Testamenti. Mercurii 22 Martii 1656.	112
Eminentissimo Celfo, Reatina fideicommissorum. Veneris 8 Junii 1657.	122
Eminentissimo Celfo, Romana Apothecarum. Mercurii 17 Maii 1656.	114
R. P. D. Zarate, Romana Bonorum, seu usufructus. Veneris 19 Januarii 1652.	79
R. P. D. Pirovano, Romana Alimentorum. Veneris 1 Aprilis 1639.	68
R. P. D. Verospio, Romana Dotis. Veneris 19 Junii 1654.	98
R. P. D. Verospio, Romana fructuum Censur. Lunæ 16 Novembris 1648.	44
R. P. D. Verospio, Romana fideicommissi de Cartulis. Mercurii 20 Nov. 1647.	33
R. P. D. Pirovano, Romana Alimentorum. Lunæ 4 Martii 1641.	9

S. ROTÆ

S. ROTÆ ROMANÆ
DECISIONES
AD MATERIAM
DE ALIMENTIS.

DECISIO I.

R. P. D. LITTA.
Fulginate. Primogenituræ de Jacobellis.

Veneris 18. Aprilis 1597.

SUMMARIUM.

- 1 Legatis scutis, intelligitur de argenteis.
- 2 Usus communis loquendi attendi debet.
- 3 Testatorem expressisse dicitur, quod virtualiter continetur.
- 4 Legatum conjunctis factum latè interpretatur. Annum debetur in principio anni, num. 5. Fallit num. 6.
- 7 Alimenta sunt præstanda ubi hæres habitat, ut minus gravetur hæres, n. 9. Extra domum ex causa præstari debent, nu. 10. Qualiter præstentur, n. 11.
- 8 Dispositio omnis est regulanda secundum mentem disponentis.

OMINI censuerunt legatum ducentorum, de quo in testamento, à Primogenito præstandum esse, in moneta argenti ad rationem Juliorum 10. pro scuto. * Moti, quia cum appellatione scuti veniant, & scuta auri, & argenti, idè de scutis argenti sensisse testatorem tenuerunt DD. inhærendo, quoad hoc, dispositioni *in minus legatis*, ff. de leg. 3. sed non de scutis argenti improprie, hoc est, inferioris ligæ, minorive valoris Juliorum 10. argenti, his rationibus.

Primo, quia usus communis loquendi, qui magis in his incallescit, ut omnibus * notum est, attendi debet *leg. liber. §. quod tamen, ff. de legat. 3. cap. ex litteris de spons. & prout habetur in l. cum de Lanionis, §. Aren. ff. de fund. Instr. & Instr. leg. & in l. si servus plurium, §. fin. de leg. 1.*

Secundo, quia hoc idem virtualiter sensisse testatorem, ex eo non obscure constat, quòd ipsis legatariis volebat acquiri debere dictum annuum reditum 200. quæ acquisitio mediante moneta inferioris ligæ argenti, non consuevit fieri, ut omnibus notum est, sicuti nec fructus annui reditus, hoc est, census aut mensium, non solent præstari in alia moneta; quo fit, ut satis expresse dici possit à testatore, * quod virtualiter

Decisiones ad Tract. de Alim.

& quasi in necessariam consequentiam expresse venit ad text. in l. nam hoc jure, ff. de vulg. & pupill. cum aliis per Paris. consil. 3. n. 35. & consil. 44. n. 4. libro 1. 3. & ult. quia versamur in legato personis conjunctis facto, quo casu latior * fieri debet interpretatio ad favorem legatariorum. *l. si servus plurium, §. fin. ibi, charitas, & necessitudo ff. de leg. 1. Rim. consil. 297. per tot. Rolan. consil. 16. nu. 38. lib. 3. & bene faciunt tradita per Corn. consilio 244. n. 16. & seq. lib. 2. & voluerunt DD. hoc legatum præstari in duabus paghis, hoc est, pro medietate in initio cujuslibet semestris, annum tamen incipiendum à die obitus Julii, per cujus mortem factus fuit locus primogenituræ ad favorem Gregorii. Moti ea ratione, quia licet regula sit, quod annua * legata debeantur in principio anni, l. 1. C. quando dies leg. ced. ubi gloss. & Doctores hoc communiter notant, l. à nobis, & l. in singulos annos, ff. de ann. legat. cum aliis per informantes hic contra Primogenitum adducentes.*

Tamen quia attento tenore testamenti sunt præstanda de fructibus, quo fit, ut respectu solutionis videatur attendendum tempus recollectionis fructuum, *leg. firmio, §. pater, ff. quando dies leg. ced. cum aliis per Jas. in l. qui hoc anno in fin. ff. de verb. oblig. cum tamen fructus seu reditus bonorum subjectorum huic Primogenituræ partim anticipatè, & partim non, percipi soleant, ut bene deducitur in facto per informantem contra Primogenitum. Idè DD. mediam viam amplectentes, censuerunt modò, quo supra dictum est, repartiri posse solutiones hujus Legati.*

Quantum autem ad Alimenta legatarii ipsis ultra legatum prædictum debita, DD. censuerunt ea præstanda esse in civitate Fulginate, & moti ea ratione, quia attento tenore testamenti apparet mentem testatoris fuisse, ut hæres suus in dicta civitate habitaret, & moraretur. Undè cum de jure in loco habitationis hæredis * præstari ab eo debeant alimenta, ut post alios notat Menoch. de arbitr. judic. lib. 2. cent. 2. cas. 120. nu. 9. Idè & eodem loco testatorem voluisse prædictis legatariis præstari alimenta, dicendum est per text. in l. hæres mei, §. cum ita, ff. ad Trebell. est namque regulanda * omnis dispositio, secundum mentem & voluntatem disponentis, l. non aliter in princip. ff. leg. 3. & leg. 3. C. §. conditio. ff. de alim. leg. & debet accessorium omne judicari secundum naturam sui principalis, jura sunt vulgaria. Præterea, cum non alia ratione de jure sint præstanda alimenta in domo hæredis. * nisi ut sic minus gravetur hæres ipse. Bart. in l. Caio. §. Imperator. ff. de aliment.

*alim. & cib. leg. Alex. conf. 110. col. 1. vol. 1. & conf. 178. col. 2. lib. 2. Aym. conf. 188. col. 1. & Rolan. confil. 22. n. 9. lib. 1. & nunc hæredi primogeniti infanti non expediat habitare in dicta civitate Fulginatensi, seorsum à matre, quæ hic in Urbe, in domo Patris sui commoretur, nec ibi domum à prædicta horum alimentorum causa, retinere, & tamen magis expediat Alimenta prædictis præstare in dicta Civitate, ubi fructus percipiuntur, quam hic in urbe. Ideò optima ratione censuerunt DD. ea in dicta Civitate præstari posse, sed non in domo ipsius Primogenituræ in dicta Civitate existente, cum ex deductis hinc inde, in facto, subit sufficiens causa propter quam alimentandi cogi non debeant * in domo propria ipsius hæredis, ibi, vel alibi existente, & recipere, ut in simili fuit resolutum, in *Spoletana Alim. 24. Maii 1593. coram Gipsio.**

Quomodo autem ea alimenta veniant præstanda, DD. dixerunt regulare esse, ea præstari debere, quoad granum, vinum, oleum, ligna, * & similia, in speciebus suis: quo verò ad alia in pecuniæ quantitate; ita Bart. in l. 1. ff. de alim. & cib. leg. Rolan. d. conf. 22. in fin. lib. 1. cum aliis de quibus in d. *Spoletana Alim.* Sed DD. hoc in casu, tum ut rationes Primogeniti à tutoribus possint dilucide reddi, utque de medio tollatur omnis occasio rixæ inter hos parentes, quæ ut plurimum ob interesse ducunt originem, tum denique aliis de causis animum ipsorum moventibus, placuit dicere ea omnia præstari debere in certa quantitate pecuniæ, menstruatim, in principio cujuscumque mensis, persolvenda: de qua tamen quantitate, dixerunt particulariter debere dubitari, ubi amicabiliter partes, quæ circa ea, non conveniant.

Et ita decisum, utraque parte informante.

DECISIO II.

R. P. D. LITTA.

Romana Redditionis Rationis.

Lunæ 12. Maii 1603.

SUMMARIUM.

- 1 Administrator tenetur rationem reddere administrationis. Fructus in utilitatem Minorum convertere tenentur, n. 3.
- 2 Inclusio unius est exclusio alterius.
- 4 Liberatio à redditione rationis intelligitur de scrupulosa.
- 5 Testator, si voluisset, expressisset quemadmodum in alio fecit.
- 6 Observantia declarat, quid partes senserint.
- 7 Gozzadin. conf. 47. & Socin. jun. conf. 1. lib. 4. in quibus terminis procedant.
- 8 Surd. de alim. q. 9. tit. 2. declaratur.
- 9 Commenda loco tituli habetur.
- 10 Fructus rei ad Dominum spectant.

Cum non controvertatur Aloysium administrasse fructus, & redditus bonorum ad Joannem Baptistam spectantium, tam vigore donationis eidem factæ, ex causâ matrimonii, quam vigore testamenti, & codicillorum quondam Joannis Antonii de S. Petro, ideò DD. unanimiter resolverunt ipsum teneri reddere rationem dictæ administrationis per Gloss. in l. creditor, §. duobus, ff. mandati, ubi passim scribentes hoc notant. Socin. sen. conf. 2. n. 5. & conf. 46. nu. 1. lib. 1. Rolan. conf. 48. n. 1. lib. 1. Roman. conf. 414. & fuit sæpè

tentum signanter in *Forolicien. de Torcellis 26. Apr. 1596. coram R. P. D. meo Decano.*

Nec obstat dixerunt DD. quod Testator in codicillis mandaverit, quod Aloysius liberè, & cum ampla auctoritate gubernet, & administret fructus portionis hæreditatis, ipsi Joanni Baptistæ tangenti, & in illis idem Joannes Baptista non possit aliquo modo se ingerere, neque intromittere, nisi post mortem ipsius Aloysii; tum quia respectu fructuum, & redditus bonorum eidem Joanni Baptistæ donatorum ex causa matrimonii, cessat omnis difficultas, cum de illis non loquantur codicilli, sed solum de fructibus portionis hæreditatis ipsum Joannem Baptistam tangenti, & inclusio unius * sit exclusio alterius, *vulgata leg. cum Prætor. ff. de Tud. & exactam*, concludunt Paris. confil. quod non dixit, *cap. ad accidentiam de decimis*: tum quia per dicta verba codicillorum, non videtur remissa dotalis redditio administrationis, nec data facultas Aloysio de fructibus prædictis ad sui voluntatem disponendi; cum hujusmodi administratores teneantur bona administrare, * & fructus convertere in utilitatem ipsorum minorum, seu aliorum, quibus sunt relicta, ut latè deducit Nat. confilio 641. numero 5, & alii hic allegati per informantes.

Imò, quod etiam si eis fuerit legata liberatio à redditione rationis eorum administrationis, quod nihilominus teneantur eam reddere, licet non ita scrupulosam & exactam, concludunt Paris. confil. 56. num. 2. Covarr. var. resol. lib. 2. cap. 14. nu. 2. quod tanto magis tenendum videtur hoc in casu, quo ex pluribus apparet Testatorem non habuisse animum donandi hujusmodi fructus ab Aloysio administratos, nec legat simpliciter ejus fructus, seu usumfructum portionis hæreditatis tangenti ipsum Joannem Baptistam, sed mandat quod liberè, & cum ampla auctoritate gubernet, & administret; tum etiam quia quando voluit ei legare usumfructum alicujus rei, id expressit prout fecit quoad domum, & vineam. Undè hoc idem observasset * quoad dictos fructus, si voluisset, *cap. inter corporalia, §. undè si circa de transit. Episcop. Doctores passim in l. cum acutissimi Cod. de fideicommiss. & in leg. cum Avus, ff. de conditionibus & demonstrationibus.*

Quoad etiam observantiam subsecutam, declaravit; nam Aloysius ipse de dictis fructibus in libris productis, computa retinuit, & tandem apud acta se exoneravit, de dicta administratione, quod utique non fecisset, * ubi vitâ suâ durante, ad se spectassent fructus prædicti, *vulg. l. cum in debito, ff. de probat.*

Nec prædictis obstant illa verba: *Et in illis quidem Joannes Baptista non possit aliquo modo se ingerere, nec intromittere, nisi post mortem ipsius Aloysii.*

Quia nihil aliud præ se ferunt, quam quod Testator voluerit dictos fratres, durante vitâ Aloysii, de cujus administratione & prudentia confidebat, pervenire ad manus Joannis Baptistæ, qui admodum juvenis erat, & qui propterea poterat de facili illos dilapidare, sed conservare per totum tempus; ad utilitatem tamen ejusdem, & verbum illud præterens, gubernet, importare videtur.

Nec faciunt deducta ex dictione illa, liberè, quia secundum subjectam materiam intelligi debet, & sic respectu ipsius administrationis.

Minus obstant deducta ex Gozzad. confilio 47. & Socin. jun. confilio 1. libro 4. & aliis allegatis, quia non procedunt * in simplici administratione, sed

Ad Materiam de Alimentis. Decis. III. & IV.

sed vel in usufructuario, vel in eo, cui est data facultas percipiendi fructus, & de eis liberè disponendi.

Neque etiam applicantur tradita per Surdum de alim. quest. 9. tit. 2. quia loquitur * in uxore relicta domina, & administratrice, cui relictum restringitur ad alimenta.

Deducta autem ex Rectore, & Commendatario perpetuo, qui faciunt fructus suos similiter non applicantur, cum ille habeat titulum, & usufructuario comparetur, ille in vita & in morte, iste verò habeat commendam * quæ in omnibus loci tituli habetur, secundum DD. in cap. nemo de elect. in 6. & per Gomez. in reg. de ----- quest. 5. col. 8. sub lit. C.

Undè cum hoc in casu titulus pro hærede respectu bonorum, de quorum administratione agitur, sit penes ipsum Joan. Baptistam, imò & dominium à die mortis Testatoris citra ad ipsum spectet, meritò ad eundem spectare debent fructus * dictorum bonorum, etiam pro tempore quo duravit dicta administratio ad text. in leg. qua ratione in princip. ff. de acquir. rer. dom. & in §. qua ratione Inst. de rer. divis. & not. per Doctores in leg. Herennius ff. de evict. & per Grat. confilio 18. numero 2. lib. 1. sicque per consequens tenetur de illis omnibus reddere rationem Aloysius, ex supra dictis, & aliis latius deductis per Informantes pro D. Joan. Baptista.

Et ita &c.

DECISIO III.

R. P. D. LITTA.

Romana Redditionis rationis.

Lunæ 5. Julii 1604.

SUMMARIUM.

- 1 Alimenta in domo promissa, in ea præstari debent. Fallit ut n. 2. Ne præstentur in domo, causa Judicis arbitrio remitti, ur, n. 3. Lites inter partes sunt justa causa, ne præstentur in domo, n. 4.

Ubi erat an deberentur alimenta per D. Aloysium D. Joan. Baptistæ uxori, & familiæ, & ad quam summam essent taxanda; & quia dubium poterat intelligi tam pro tempore præterito, quam futuro, DD. in ista propositione firmanunt in futurum deberi alimenta etiam extra domum; ad quam summam autem essent taxanda, & an pro præterito tempore deberentur reservarunt particulariter videndum, fundamentum verò quoad alimenta in futurum præstanda etiam esse dictum fuit.

Qua licet D. Aloysius in apocha matrimoniali promiserit tenere Joannem Baptistam in domo propria, illumque & familiam honorificè tractare: quæ verba imputant promissionem alimentorum, * & propterea illa præstare in domo teneatur. Bart. in leg. Cajo, §. Imperator. ff. de alim. vel cib. leg. attamen à regula receditur justa * subsistente causâ non habitandi cum eo, qui ad alimenta tenetur. Alex. confilio centesimo, numero secundo, libro 1. & sæpè fuit decisum per Rot. in una *Spoletana alimentorum*, 24 Maii 1593. coram bona mem. Gipsio in *Fulginaten. Primogenituræ* 18 Aprilis 1597. coram me, & novissimè in *Rom. alimentorum de Cenciis* 14 Aprilis 1603. coram D. meo Mellino.

Undè cum ista causa non commorandi, * ut plurimum resideat in arbitrio judicis, ut in *precitata Rom. de Cenciis* fuit dictum. Ideò DD. approbarunt, pro justa causa lites hodie, vertentes inter ipsas partes * juxta tradita per Surdum de alimentis tit. 4. quest. 15. nu. 28. & per Molin. de primogen. Hispan. lib. 2. cap. 15. n. 74. qui plures allegat.

Maximè quod videbatur concurrere consensus D. Aloysii, quoad recessum Joannis Baptistæ à domo ejus sub die 10. Aprilis 1600. citatus ad instantiam Joannis Baptistæ coram Vicario ad videndum fieri provisionem super alternativa subjuncta modificationem per hæc verba ultima *statim quando adversarius cum filiis & familia migraverit in aliam domum.* De quo actu data fuit copia in *summ. Joannis Baptistæ nu. 2.* ex quo colligitur voluntas, & animus D. Aloysii non retinendi Joannem Baptistam in domo, qui simpliciter instituerat præstari alimenta, nullâ factâ expressione an in domo, vel extra domum.

Et ita decisum, &c.

DECISIO IV.

R. P. D. PAMPHILIO.

Romana Tutelæ.

Veneris 27. Januarii 1612.

SUMMARIUM.

- 1 Liber tutelarum, ex quibus bene tentus dicatur; tutelarum bene tentus pro tutore probat, n. 2. Ex qualitate Tutoris fidem assumit, nu. 6.
- 3 Partes libri, si aliqua justificentur, ceteræ præsumuntur veræ. Libri verisimiles admitti debent, n. 4. Amplia ut n. 5.
- 7 Mariti bona sunt obligata de jure uxori, pro ejus credito. Amplia ut n. 8.
- 9 Periti à partibus electi relationi statunt.
- 10 Creditor habens obligata nomina debitoris sui, potest contra ipsos agere, pro consecutione sui crediti.
- 11 Tutori rescipiuntur expensæ in cultura agrorum erogatæ.

Franciscus Bonettus tutor datus Thomæ, & Antonie de Merlettis, durante tutela, confecit librum tutelarem, in quo descripsit data, & recepta, introitus, & exitus bonorum prædictorum pupillorum, finitæque hujusmodi tutela, contra ipsos egit, coram Urbis Vicario pro recuperatione ejus, quod de suo pro illis expendisse ex dicto libro apparet: cum verò, pendente hujusmodi judicio, Franciscus decessisset, Clarix ejus uxor declarata creditrix hæreditatis sui viri, & obtento mandato pro satisfactione sui crediti contra bona hæreditaria, ipsa quoque egit coram eodem Urbis Vicario contra dictum Thomam, & Antoniam, qui sententiam absolutoriam reportarunt, à qua Clarix appellavit; causaque dictæ appellationis mihi commissa supradicta die dubitavi, an prædicto libro esset adhibenda fides? & DD. adhibendam esse censuerunt; moti ex eo, quia dictus liber ex sui facie apparet bene tentus * continet enim data, & recepta, introitus, & exitus bonorum Pupillorum distinctè, & sigillatim, ac dietim, & cum sua causâ descripta, prout requiritur, ut per Bart. confilio 150. in fin. Angel. confil. 277. numero 3. circa medium cum aliis per Rolan.